
Solidariteit vereist onderscheid

Door **Marijke Linthorst**

Redacteur S&D

Onlangs riep de FNV het kabinet op de herkeuring van Wajongers uit te stellen. Eerst moeten er banen zijn waar deze jongeren aan de slag kunnen, anders is de herkeuring niet meer dan een botte bezuiniging. De FNV neemt de kwestie hoog op: als de herkeuring doorgaat vervalt voor de vakbeweging de basis van het Sociaal Akkoord. De woordvoester van GroenLinks in de Tweede Kamer heeft zich inmiddels achter de FNV geschaard.

Het motief van het kabinet voor de herkeuring ligt in de explosieve groei van Wajongers. In 2003 deden ruim 138.000 personen een beroep op de Wajong, in 2012 was dit aantal gestegen tot ruim 226.000. Kwamen er in 2003 8.200 Wajongers bij, in 2012 waren dat er 15.300. De belangrijkste oorzaak van de groei van het aantal Wajong-uitkeringen ligt niet in een toename van het aantal blijvend arbeidsongeschikte jongeren, maar in het gedrag van sommige gemeenten.

Sinds 2004 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de bijstand. De gedachte hierachter was dat gemeenten beter in staat zijn bijstandsgerechtigden naar werk te begeleiden. Veel gemeenten hebben dat ook met grote inzet gedaan. Maar een aantal gemeenten heeft gebruikgemaakt van de (voor gemeente en voor de jongere) lucratieve mogelijkheid om bijstandsgerechtigde jongeren naar de Wajong te verwijzen.

De Wajong-uitkering werd door het Rijk betaald, waarmee de gemeente bespaarde op

de bijstand, terwijl de jongere een aanmerkelijk hogere uitkering ontving. Dat een Wajong-uitkering hoger is dan de bijstand is terecht. Het is een voorziening voor jongeren die op jonge leeftijd blijvend arbeidsongeschikt zijn of worden. Bijstandsgerechtigden hebben het perspectief dat zij op termijn weer werk zullen vinden, voor blijvend arbeidsongeschikten geldt dat niet. Zij zijn hun hele leven aangewezen op dezelfde uitkering en die mag daarom best iets ruimhartiger zijn. Maar dan moet deze beperkt worden tot de groep waar deze voor bedoeld is. Solidariteit vereist onderscheid.

Is het nu onrechtvaardig om, zoals de FNV en GroenLinks betogen, jongeren die op oneigenlijke gronden in de Wajong zijn beland te herkeuren? Ik meen van niet. Het is waar dat een aantal van deze jongeren geconfronteerd zal worden met een verlaging of zelfs verlies van hun uitkering, terwijl er geen banen voor hen beschikbaar zijn. Dat is inderdaad zuur, maar in dat opzicht verschillen zij niet van de 55.000 als werkloos geregistreerde jongeren. Van hen krijgen er 39.000 een bijstandsuitkering, de overige 16.000 krijgen niets.

Arbeitsongeschikte jongeren verdienen bescherming, maar opkomen voor jongeren die door de gemeente in de Wajong gedumpt zijn doet geen recht aan de situatie waarin veel 'gewone' werkzoekende jongeren verkeren. Ook voor hen is het perspectief op een baan nu vaak ver te zoeken. Werkloze jongeren, of zij nu wel of geen uitkering krijgen, zijn vooral gebaat bij werkgelegenheid. Het op losse schroeven zetten van het Sociaal Akkoord levert daar geen bijdrage aan.